
This item was submitted to [Loughborough's Research Repository](#) by the author.
Items in Figshare are protected by copyright, with all rights reserved, unless otherwise indicated.

1NT12_mp3_Our Story_Oral Histories of Women from Turkey

PLEASE CITE THE PUBLISHED VERSION

LICENCE

CC BY-NC-ND 4.0

REPOSITORY RECORD

Türkmen, Nuray. 2021. "1nt12_mp3_our Story_oral Histories of Women from Turkey". Loughborough University. <https://doi.org/10.17028/rd.lboro.13515272.v1>.

Ben ne zaman doğdum, 30 Ağustos 1973 yılında Edirne'de doğmuşum. 1 yaşına bastığımda biz Ankara'ya gelmişiz, o tarihten beri Ankara'da yaşıyorum. Babam devlet memuru, asker olduğundan dolayı, görevi oradayken doğmuşum, sonrasında da Ankara'ya gelmişiz tayin yoluyla.

Çocukluk dönemim Ankara'da, Etlik, Aşağı Eğlence'de geçti, o tarihten beri yani geldiğimizden beri de aynı yerde ikamet ediyorum. İlkokulu, ortaokulu da burada okudum.

Çocukluğum çok güzeldi, biz sokaklarda oynayarak geçirdik çocukluğumuzu. Kalabalık bir apartmanın bir dairesinde oturuyorduk. Çok da arkadaşım vardı, en az 7, 8 tane arkadaşım vardı. Evimiz de müsaitti, bahçesi falan. Eskiden boş arsalar olurdu, oralarda işte ne bileyim yakar top, atlama oynardık. Güzel bir çocukluğum geçti, gayet güzeldi, evcilik gibi oyunlar falan da oynayarak geçirdik. Çok arkadaşımız vardı, birlikte dışarıda vakit geçiriyorduk, akşam hava kararana kadar sokaklarda. Hani şey vardır ya anne camdan oturuyor bütün gün, biz ekmeğe yağ sürüp arkadaşların evine su içmeye topluca gidilir falan.

2 kardeşiz biz. Ben büyük ablayım, bir erkek kardeşim var, zihinsel engelli. Babam işte malulen emekli olarak Edirne'den Ankara'ya gelmişti. Geldiğinde belki bir yıl kadar çalıştı, sonrasında işte dediğim gibi malulen emekli oldu. Erken yaşta, ben 14 yaşındayken de babamı kaybettik. Dolayısıyla işte birazcık böyle sorumluluk falan bana düştü, liseden sonra da hemen çalışma hayatına başladım. Üniversite sınavına falan girdik ama çok sağlıklı bir çalışma şeyimiz olmadı. Tam ortaokul son sınıftayken babamı kaybedince sonrasında da hemen lise biter bitmez üniversiteyi de kazanamayınca iş hayatına başladık. Hemencecik büyüdük (Gülüyor.) öyle büyümek zorunda kaldım diyelim.

İlkokul birazcık şey, silik geçti. Annemle babamın çok arası pekiyi değildi. Sürekli sıkıntıları falan oluyordu, dolayısıyla da benimle de ilgilenen yoktu, öyle söyleyeyim. Tabi ki annemin de çok iyi özellikleri var, bizi sevmediğini söylemiyorum ama birazcık sıkıntılı bir süreçti. Babamın biraz alkol bağımlılığı ve biraz şey vardı eskilerin deyimiyle gece hayatı vardı, biraz kumar alışkanlığı falan vardı. Dolayısıyla annemle de çok iyi anlaşılamayınca o da dışarıda geçiriyordu zamanını çoğunlukla. Öyle olunca da hani ben de daha çocuktum, hani çok şeyimiz yoktu yakın ilişkimiz, hani onun da zeka geriliği olmasından kaynaklı. Ben işte kendi başıma okula gidiyorum falan. Ama o dönem bana has bir şey değil kimsenin anne babası okula gidip ilgilenmezdi çocuğu ile. Sadece veli toplantılarında mecburen gidilirdi okula. Şimdiki gibi her gün çocukların peşinden gideyim falan olmazdı, herkes bizim gibiydi.

Öyle de olunca sonrasında benim bu anlattığım çocukluk dönemim aslında 8 yaşına kadar falan yani ilkokul ikinci sınıftan sonra kendi halimde şey yapmaya başladım. Dediğim gibi bizi sevmediklerini falan düşünmüyorum. Annem de çok iyi bir insan babam da ama işte herkes kendi şeyine birazcık düşünce sen de kendi başına yapıyorsun. Şimdi tabii ilk çocuk sen olunca ikinci gelince, küçükken ben çok kıskanıyordum acayip kıskanıyordum. (Gülüyor.) Ondan yani 8, 9 yaşına kadar çok kıskandım yani ama sonunda fark ettim yani onun daha farklı olduğunu, şey olduğunu. Hani o küçüklük dönemlerimde utanırdım da açıkçası böyle bir kardeşimin olmasından falan. Ama zamanla yani lise dönemlerime falan geldiğimde daha da farklı olmaya başladı. İşte ergenliğimi falan da geçirince sonra sonra alıştık, aramızda çok güzel bir bağ oluştu liseden sonra. Çalışmaya da ben başlayınca iyice böyle bir şey olduk, hep sevdim onu ondan sonra. Önceleri çok, dediğim gibi çocukken böyle şey yapıyordum, kıskanıyordum yani. (Gülüyor.)

Lise dönemi, ben Ankara Gazi Lisesi mezunuyum. Ondan sonra hani o Hergele Meydanı dedikleri yer, güzel mi güzel bir okul. Lise dönemimi çok severek geçirdim, çok güzel geçirdim, lise gerçekten çok güzeldi. Gerek o dönemin işte hocalarımız yani büyük çoğunluğu çok iyilerdi. Ondan sonra bana bambaşka bir şey oldu, güzel bir şey oldu. Hepsi ilgililerdi, lisede mesela ben müzik konusunda biraz eğilimim falan vardı. İşte koroya falan girmek onlar benim için güzel oldu. Söylemesi ayıp sesim de fena değildi, dinlenilebilir düzeydedir, öyle söyleyeyim (Gülüyor). Hatta hocalarım falan şey yaparlardı, derse başlamadan önce, ben bir şarkı söylerdim, ondan sonra yani birçok öğretmenim öyleydi.

Arkasından işte radyo sınavlarına falan soktu beni edebiyat öğretmenim. Ondan sonra hani kadıncağız gitmiş, şeyi falan öğrenmiş senin için. Yani şimdi artık öyle hocaların, öğretmenlerin olduğunu zannetmiyorum. Yani illaki vardır ama gerçekten çok tatlılardı, hepsi çok iyilerdi. Arkadaş çevrem de o zaman hem daha farklılaştı. Mesela benim çocukluk arkadaşlarımdan birçoğu, buradaki, aynı semtteki okula gittiler lise döneminde. Benim gittiğim lise de hani daha, çoğunlukla o dönem öyleydi, hani maddi imkanları çok olmayan ama gerçekten kafalı, zeki çocukların olduğu. Çünkü belli bir not ortalamasıyla mesela alıyorlardı, belli bir düzeydeki öğrencileri alıyorlardı.

Sonrasında işte lise benim için çok güzeldi ya. Yani ilkokuldan ortaokula falan bile çok çok güzeldi. İşte ne bileyim voleybol da oynadık ne bileyim işte halk oyunlarına da gittik. Ne bileyim yani birçok anlamda kendimi daha iyi ifade edebildiğim yerdin orası. Bak beni anlayan birilerinin olması, arkadaşlarımdan olması. İlk içkiyi mesela lisedeyken içtim ben. Ondan sonra, hani böyle kaçamak, okulu kırsarsın gidersin izbe izbe yerlere tamam mı. (Gülüyor.) Güzeldi yani, birkaçı ile

halen daha görüşüyoruz mesela lise arkadaşlarımla. Ayda yılda bir de olsa telefonlaşıyoruz veyahut işte öyle.

Çocukluğumda bir 6 yaşındaydım, 5 yaşındaydım. Bizim apartmanımızda 5 numarada benle yaşıt Cem diye bir arkadaşım vardı, biz birbirimize aşıktık. İlk aşkım o zaman hani 5 yaşında. (Gülüyor.) O dönem kimse yoktu çok. Sonradan işte ben 6 yaşına girdiğimden sonra yani apartmanda arkadaşlarımız çoğaldı bir anda. O dönem onla ben vardık, biz büyüyünce evlenecektik, öyle konuşuyorduk o zamanlar. (Gülüyor.) Cem bak, ismini hiç unutmuyorum, ilk aşkım şimdi yani ne yalan söyleyeyim.

Lisede şöyle bir şey, lisede tabi ki hani bir senden hoşlananlar olur, sana takılanlar, sana yanık falan olanlar olur. Bir de hani senin şey yaptığın. Ama hani öyle 1-2 platonik takılmışlığım var ondan sonra çok çıkma teklifi aldım ama aslına bakarsan o dönemlerde çok böyle aşk meşk... Ben 20 yaşından sonra azdım yani öyle söyleyeyim. (Gülüyor.)

Biz arkadaşlarımızla okulu kırdığımız zaman genelde çok paramız falan da olmadığı için Güvenpark'ta o kışın soğuşunda tirtirtir pardon Abdi İpekçi Parkı'nda Sıhhiye'de, orda tirtir titreye titreye, eskiden böyle doğru düzgün kafe yok bir şey yok. Bir Ulus'ta şey vardı Yüzüncü Yıl Pastanesi vardı. O tam Ulus heykelinin karşı tarafına düşen, orda bir değişik bir şeydi. O zaman nasıldı orası biliyor musun, kadınlar bir yerde erkekler... Arada bir delikli paravan gibi bir şey vardı. (Gülüyor.) Ondan sonra erkekler bir tarafta kadınlar bir tarafta, aynı şu hani Osmanlı döneminde kadınlar hani saray kadınları görünmesin diye araya paravan koyuyor. Aynı öyle bir şeydi. Şimdi kapıdan giriyorsun biri sağ tarafa biri sol tarafa işte kadınlar sola erkekler sağa mesela. Hani öyle geçiyor. Bir de aile bölümü vardı. (Gülüyor.) İşte öyle komik, düşünsene şimdi. Bir de hani böyle aile kısmı var, orda da işte ne bileyim nişanlı ne bileyim işte bir kız bir erkek yani öyle kafana göre gidemiyorsun tabi. Ya nişan yüzüğün olacak ya ne bileyim hani çoluk çocuk işte, belli oluyor ya aile dedikleri şey karı koca çocuklar falan, öyle. Bir de üst katta da onlarınkiydi, aile salonları üst katta.

Bir oraya giderdik paramız olduğu zaman, işte şey neydi o işte Alman pastası bilmem ne falan yiyeceğiz diye, o da paramız olursa. Onun dışında Abdi İpekçi Parkı'nda veyahut da işte, şeye, sinemaya gidersek sinemaya giderdik. O eski Türk filmleri, o Cüneyt Arkınlı bilmem neli falan filmler hani. Onun dışında da bir de şey geleneği vardı. Evlerde mesela toplaşırdık. Ondan sonra, arkadaşlarımin çoğu gecekondı bölgelerinde oturuyorlardı. İşte ne bileyim Hüseyingazi, ne bileyim, şeyde, Mamak tarafında falan bile, Abidinpaşa'dan falan çok arkadaşımız vardı. Ondan

sonra işte Dikmen'in o dönemler gecekondı olduğu dönemler. Evlerde bir de şey yapardık, hafta sonu buluşurduk genelde. Ama muhakkak diyorum ki ne kadar şey yani, daha 17 yaşındayız, 16-17 o yaşlardayız ve aileler evi bırakıp 15-20 tane kızlı erkekli. Bir de utanmadan içki miçki alırdık o yaşta. Anneler, ablalar pastalar, börekler yapan. Vallahi ya çok güzeldi, gerçekten. Çok hoştu. Böyleydi yani bizim takılmalarımız.

Şöyle, Kızılay'daki mekanlar öyle değildi tabii ki. Kızılay'da zaten çok aman aman aşırı bir şey yoktu o zamanlar. Bir Sakarya vardı ondan sonra Sıhhiye'den itibaren başlıyordu, mesela şimdi Zafer Çarşısı'nın olduğu yer var ya hani şimdi orayı da gerçi şey yaptılar. Onun arka tarafında Beyaz Saray diye bir tane şey vardı. Birahane. Kocaman böyle o alanı olduğu gibi görüyordu. Hem parkı görüyordu hem işte Necatibey Caddesi'ne yani o tarafa çok değil ama tabi oldukça yakın olduğu için Sağlık Bakanlığı'nın oraya. Kocaman bir terası vardı. Yani eğilsen hemen parkı da görüyordun balkonundan. Yani ne kadarlık, 1 kilometre var yok işte Ulus'la Sıhhiye arasında. Orası da öyleydi mesela. Yani Ulus'ta mesela Hacıbayram bilmem ne daha böyle, belki de o olduğu için belki de öyleydi. O bölge, bilemiyorum. Hani şimdi öyle düşünüyorum.

Aa, tabi bak en önemli şey, Gençlik Parkı. Gençlik Parkı'na bikinili giderdik biz. Ondan sonra hep askerler olurdu, biliyor musun? Şeylerin altında, böyle çalıların falan arasında, yazık, ücretsiz şeylere binerdik. Gondol vardı mesela, hala var mı bilmiyorum. En sevdiğin şeydi mesela, en tepesine binip... Ondan sonra bir de hani biz formalı mormalıyız, küçüğüz mücüğüz işte, adamlar şey yapardı bir toplaşınca orada müşteri çekiyoruz, bir de bağırlıyoruz falan diye birkaç tur da bedava bindirirlerdi bizi.(Gülüyor.) Tabi Gençlik Parkı ya Gençlik Parkı acayip, o zaman kayıklar mayıklar bile vardı biliyor musun, kayığa da biniyorduk orada. Ondan sonra hatta birkaç arkadaşımız öyle düşmüştü ne gülmüştük. Ondan sonra çiğ fındık yiyorduk orada ya alıp da böyle, kese kağıdının içerisinde çiğ fındık. Yumuşacık olur onun böyle şeyleri, kabukları. Tadı da çok güzel olur. Valla süperdi. Aa, babam da mesela bizi götürmüştü oraya. O zamanlarda da içkiliydi orası. Yani gazino gibi şeyler vardı. Ben çok iyi, net hatırlıyorum, babamın hem işte yemek söyleyip, rakı söyleyip, işte bir semaver çay... Ondan sonra orada oturup şey yaptığımızı falan yani. Bak Gençlik Parkı'nı nasıl şey yapmışım unutmuşum ben. Bak heyecanlandım şimdi, öyle şey olunca bazı şeyler kaçıyor aradan. (Gülüyor.) Çok güzeldi. Gençlik Parkı'na pikniğe gidiyorduk hakikaten.

Bir de şeye giderdik pikniğe yaz zamanları, kalenin oralarda piknik yapılacak yerler vardı biliyor musun? Yani şu anda tabi ki mümkün değil. Yani 15, 16 tane çocuk, biz elimizde şeyler gene öyle içkiler falan biz, bakar mısın... Ondan sonra bidonlarla sular taşıyıp taşıyıp oralarda. Ondan sonra gerçi benim arkadaşlarımın birçoğu şeydi, hem çalışıp hem okuyorlardı. O zaman mesela sabah

yedi buçukta başlıyordu bizim dersimiz lisede. Yedi buçukta derse başlıyorduk, on iki buçukta ders bitiyordu. Bir buçukta öğlenciler geliyordu. Bir de bir akşam lisesiydi aynı zamanda. Türkiye'nin belki de ilk akşam lisesidir orası. Gece de mesela çalışanlar gidiyordu, şey yapıyordu orda, normal lise eğitimi alıyorlardı. Hem çalışıyordu arkadaşlarımız, kimisi işte babasının yanında kimisi çiçekçide çalışıyordu... Bir arkadaşımız evliydi ya, bir erkek arkadaşımız. Çocuğu falan olmuştu hatta... Yani Gençlik Parkı evet Gençlik Parkı, o kalenin oralara kalkıyorduk gidiyorduk.

Yani biz, adamlar bizi bedavaya bindiriyorlardı hani müşteri çekiyoruz, şey yapıyoruz diye. Her gün gelin her gün gelin falan yapıyorlardı. (Gülüyor.) Hani hiç öyle rahatsızlık duyduğumu yani, şu anda mesela o bölgeler hakikaten sıkıntılı. Ulus olsun şey olsun. Belli bir saatten sonra şu anda mümkün değil, şey yapamazsın, gidemezsin. Ya ne ile karşılaşacağını bilemezsin. Ama biz o kadar güvenli bir şekilde geziyorduk, tozuyorduk, gidiyorduk. Ondan sonra hani yaşımız da şey değil, küçüğüz yani ama kimseden bir tedirginlik veyahut da olumsuz bir şey falan almadık şimdiye kadar. O dönem içerisinde hiç öyle bir şey yaşamadık yani.

Tabi yani, bakarsan bu insanların yüzde doksanı gecekonduda oturuyorlardı. Hani böyle gerçekten zor şartlarda ne bileyim işte dediğim gibi çoğu işçi çocuğuydu zaten. Ondan sonra arkadaşlarımın yüzde doksanı, doksan beşi belki de. Şu anda böyle bir şey mümkün değil ya.... Yani ben bilmiyorum, şey olarak görüyorum yani geriye gidiyor şu anda. Her şey çok yani yüz değil iki yüz yıl geriye gitmiş gibi.

Yani insanlar güveniyordu, çocuklarına gençlere. Ondan sonra ne bileyim, hazırlıyorlardı ediyorlardı. Hani ben de öyle mesela biz de evimizde hazırlıyorduk ediyorlardı. Annem falan mesela arkadaşlarım geleceği zaman bir komşuya falan giderlerdi. Onlar da aynı şekilde, akşam beşe kadar altıya kadar, neyse otururduk, yedik, müzik dinlerdik ondan sonra. Şu anda yozlaşmaya doğru gidiyoruz ve gerçekten şey de çok önemli, kimse de öyle, tamam aramızda mesela herkesin bir şeyi vardı hani, bir aşk hikayesi bilmem ne. Ama öyle abuk subuk şeyler hiç olmazdı. Yani ne bileyim şu anda tabi daha çok çok başka. Hani o saf, temiz aşk o zaman vardı yani. Şu anda yok, pek görmüyorum, olabileceğine bile inanmıyorum artık.

Hani kimse kimseye yanlış yapmazdı. Sınıf arkadaşınsa mesela bayan da olsa erkek de olsa birbirini kollardı. Aramızda çatışsak bile dışarıya karşı işte o bizim sınıfımızda, bizim sınıfın mensubu falan diye. Bir manyak bir din hocamız vardı, şeydi adam, sıranın üstüne çıkartıp namaz şeyleri gösteriyordu, işte hareketleri. Ve kız öğrenci yani o zaman formalarımız var. Ondan sonra kızcağızı çıkarmaya kalkıştı, valla sınıftaki erkek arkadaşlar akşamına adama atladılar. Yani

çıkarttırmadılar da zaten yani böyle bir şey vardı. O beni çok iyi hissettiriyordu mesela o çok güzeldi. Bugüne kadar da zaten gelmesinin sebeplerinden arkadaşlığımızın, birkaç tane bile olsa görüşüyor olmamızın sebeplerinden birisi o yani.

O şey duygusu, biz duygusu, ne olursa olsun ve bizim sınıf 71 kişiydi. Düşün tahta ile yapışık böyle nerdeyse, sırayla karatahta böyle yapışık. Ve öğretmenlerimiz gerçekten çok bakımlılardı, kendilerine bakarlardı. Makyajsız ben hiçbirisini nerdeyse hemen hemen... Düzgün giyinirlerdi, dikkat ederlerdi. Konuşmaları, şeyleri falan güzeldi yani iyiydi.

Bizim sınıf biraz seçmeceydi, ben biri ikiyi şeyde okudum, matematikti. 3.sınıfta yani benim olduğum o yıl, edebiyat bölümü açıldı. Ben edebiyata geçtim. Edebiyatı da çok tercih eden oldu. Çift dikiş arkadaşlar çoktu, bir 10-15 kişi falan vardı bizim sınıfta. Onlar edebiyatı, yani öncesinde matematik ve fen ağırlıklıydı okul. İşte benim lise sona geçtiğim zaman. edebiyat bölümü açıldı. Dolayısıyla da şöyle bir şey oldu, mesela benim lise 1'deki arkadaşlarım, 2'deki arkadaşlarımdan yani böyle karma bir şey oldu. Hani simayen de görüp bildiğin ama aynı sınıfta olmadığım insanlarla da mesela bir araya geldik. Tabi şey vardı, kızlarla erkekler arasında, kızlarda tabi ki birazcık baskı vardı. Yani ama direkt okula göndermeme gibi falan değil ama ev içerisindeki hani yükleri falan açısından. Mesela birçok arkadaşım, bayan, kız arkadaşım şeydi, çok nişanlı falan vardı mesela. Yani lise bittikten sonra işte nişanlı olduğu kişi de askere gidip gelecek işte evlenecekler. Yani bu da işte ne oluyor, 18. de ki 19, en geç 20 yaşında bir evlilik olacak gibiydi yani. Yüzde, nasıl bir yüzde verebilirim, yüzde altmışı falan öyleydi yani. Öyle bir durum vardı yani daha çok evliliğe doğru. Onun dışında çok da bir şey... Ama aileleri falan açısından öyle çok büyük baskı falan bilmiyorum. Yani en azından ben şahit olmadım. En azından bizim sınıfta öyle birileri yoktu, bildiğim kadarıyla. Şimdi 71 kişi olunca tabii şimdi önle arka tabi ben arkada oturuyordum, önle arka arsında diyalog zor oluyordu, biliyor musun? Gerçekten zor oluyordu. (Gülüyor.) Yani değişik bir şey. Herkesi tanıyorsun ama herkesi o kara... 40 kişi olsa belki daha şey olur. Hani bunun 20'sinin rahatlıkla birçok yönünü tanırırsın. Ama 70 kişi olunca gerçekten, üçer üçer oturuyorduk ya, düşünsene. Ne kadar kalabalık bir sınıf, yani kopya mopya falan güzel çekiliyordu hani. Çekiliyorduk, çekiyorlardı. (Gülüyor.) Mesela ben şimdi açık öğretimin edebiyat bölümünü bu sene kazandım. Açık öğretim okuyorum şimdi ondan sonra edebiyat okumak benim çok sevdiğim bir şey zaten. Edebiyatı da seviyorum açıkçası. Türk Dili ve Edebiyatını kazandım yani. Kaç yıl, bak 89-90 dönemi mezunuyum ben. O saatten sonra da belki de ki bir iki yıl daha hani çalıştım birazcık de. Kapak açmamışım, ben nasıl kazandım, ben de onu bilmiyorum. Şimdi çocuklar ne haldeler ben onu bilmiyorum yani onu da daha net gördüm şimdi biliyor musun? Yani

demek ki bizim o aldığımız eğitimin, gene de birazcık da olsun hani bir şeyi kalmış yani demek ki.

İsterdim yani istediğim için de şimdi tekrar şey yaptım. Açık öğretimlerin son 5 yıldır işte tarihtir, ne bileyim sosyolojidir falan filan bölümler açılmış. Onu da duyunca geçen sene müracaat etti, girdim. Kazandık yani şimdi işte okuyacağız. Azimli insanlar. (Gülüyor.) Zor oluyor yani hem çalışıp hem şey yapmak hakikaten zor bir şey ama başaracağız inşallah.

Ya çalışma birazcık aile baskısı ile oldu. Nasıl oldu? Çok tabi ki hani ben de gideyim çalışayım, hemen tabi öyle yani on yedi on sekiz yaşında bir insan hemen bunu düşünemiyor zaten. Hani şartlar bunu gerektiriyor. Onu yapmak durumunda kalıyorsun. Babam öldükten sonra anneannem bizimle yaşamaya başladı. Şimdi tabi şöyle bir algı oluştu, şimdi gidip üniversiteyi hani belki biraz destek olsaydı bir derslane mersane. Ama bizim dönemimizde de hakikaten zordu. Yani üniversite puanlar, sorular, onlar bunlar. Hani hakikaten zordu, öyle kolay değildi yani. Anneannem, bu okumuyorsa çalışması gerekir gibilerinden hep yaklaştığı için, hani böyle boş mu oturacak ya da hani evlenmek gerekiyor herhalde, öyle bir şey yani. Ondan sonra hani birazcık o inatlaşmayla... Biraz zor oldu tabii ki çok erken yaşta öyle başlayınca sudan çıkmış balık gibi oluyorsun. Tezgahtarlığa başladım, anneannem benim adıma Etlik'te birkaç yere tezgahtar... Burada çok mağaza var, oturduğumuz yerde. O dönem de öyleydi. Giyim mağazası, gitmiş konuşmuş, işi ayarlamış. Onun üzerine... İşte önce ben bir kızdım tabi, tepki gösterdim ama sonra da gittim. Zaten 10 gün falan herhalde orada çalıştım. Orda da şöyle bir şey oldu. Bizim oturduğumuz semt aşırı muhafazakâr yani daha çok MHP ağırlıklı. Bir dini kesim hani, hacımız hocamız çoktur. Dolayısıyla zengin de çok burada, yani onlarda olduğu için şey, ekonomi işi. Yemedir, içmedir, giyimdir kuşamdır burda yok yok yani. Özellikle bizim olduğumuz bölgede. Ramazan ayıydı hatta, ilk deneyimimden hani, oruç tutmadığım için şey, 10 gün sonra. Hani ben iniyorum su içiyorum, o da tabi benimle birlikte çalışan kızın işgüzarlığı. Ondan sonra hani gidip ispiyon gibi şey yapması işte, oruç tutmuyor falan diye. Ondan sonra, sonrasında işime 10 gün sonra son verdiler benim. (Gülüyor.)

Ne yapacaksın, yani ilk deneyimimiz öyle. Ondan sonra da işte birkaç ay sonra ben kendim artık şey yapmaya başladım. Tezgahtarlık değil de sonrasında şey oldu, şeyde çalıştım inşaat firmasında sekreteryaya gibi işte, bir iki ay orda çalıştım. Arkasından bir dış doktorunun yanında başladım yani orada da sigortam falan başlamaya başladı. 92 yılıydı, 92'nin sonlarıydı. Kasım ayı hiç unutmuyorum, ilk yani sigorta girişim, Kasım 11.11.1992 girişim. İşte o saat bu saat, arada ufak boşluklarla işte üç aylık belki dört aylık boşluklarla işte. 92'den beri kaç yıl olmuş, 28 yıl mı

oluyor, kaç yıl oluyor işte. 30 yıla, şimdi de yaşı bekliyorum işte, emekliliğimi alabilmek için. Ona da 1,5 yılım kaldı. Yani otuzu doldurmadan şey yapamayacağım yani. Ama elimiz ayağımız tuttuğunca, başka bir şey de yapamıyorum artık, herhalde boş boş oturamam emekli olsam da. Oturamam herhalde. Hani boş derken, o rutin ondan sonra evde de çalışılabileceğini bilmiyorum illa gidilmesi gereken bir şeymiş gibi geliyor. (Gülüyor)

Şimdi en uzun soluklu ikinci işim bu, şu anda çalıştığım yerde 8 yıldır çalışıyorum. 8 tabi 9 yıl olmuş neredeyse. Onun dışında işte 92’de oraya girdim. 92’den 96’ya kadar turizm firmalarında çalıştım. Bu İzmir Caddesi’nde mesela şeyler vardı eskiden, birçok otobüs firmasının yeri vardı. İkinci terminal gibi bir yer falandı orası. Orada da çok güzel günlerim geçti. Orda vardiyalı çalışma şeyi vardı. Sabah 8, akşamüstü 4. İşte 4’ten sonra gece 12’ye kadar erkek arkadaşlar çalışıyordu. Gece 12’den 1’e kadar da yani Türkiye’de herhalde tek shift (vardiya) şeklinde çalışan, yani o zamanlar oteller bile öyle çalışmıyordu. Bir şey söyleyeyim mi sana? Hani 93-94’ten bahsediyorum. Öyle shift şeklinde çalışma yoktu yani. O yüzden de güzeldi orası da. Çünkü yarım gün çalışıyormuşsun hissi olurdu. Bir de çıkınca o dönem işte ne bileyim bilgisayar falan yeni çıkmıştı. Bilgisayar kursuna gittim. Ondan sonra ne bileyim çıkışta mesela birçok arkadaşlarla birkaç saat gayet güzel takılıyorduk. Para da kazanıyorsun ya falan böyle ondan sonra ama o arada işte o turizmden o turizme 3-4 tane değiştirdiğim oldu. Onun akabinde şeye geçtim. 97’de Kavaklıdere Şarapları’na geçtim. 7 yıl falan orda çalıştım. Orayı da bir evlilik yaptım o dönem 2003 yılında. Ondan sonra o zaman işte ayrıldım oradan, yani evlilik girince. Evliliğimde 9 ay falan sürdü. 9 ay kadar falan katlanabildik birbirimize. Ondan sonra anlaşmalı bir şekilde boşandık. Değim yerindeyse ceketimi alıp çıktım. Hani hep erkekler der ya ceketimi aldım çıktım, her şeyi bıraktım, aynen. Özel eşyalarım, işte birkaç eşya. Annem: yok yorgan bırakma, yastığını al o kadar yün yorgan yaptım. Çatal kaşık... Onları taşıdık, topladık. Ondan sonra 2004’tü. Tekrardan ecza deposuna girdim, o zamanlar iyiydi orası iyiydi. 4 yıl falan da orda çalıştım. İşte 2008 yani 3 yıl diyelim ona. Oradan da çıktıktan sonra 2012’ye kadar neredeyse herhalde 6 tane işyeri falan öyle değiştirmişimdir. Ondan sonra her yıl 8 ay bir yerde; 8 ay bir yerde, 8 ay, 8 ay. O sanayiden o sanayiye öyle uç şeyler, hani beyaz yakalı da olmadığım için mecbur. Ben kendi kendime yaşıyorum yani. Şu anda muhasebe yapan bir şirketi yönetiyorum. Muhasebenin hemen hemen ıncığını cıncığını, bir muhasebeciden daha iyi şekilde yaparım. Ama muhasebeci diplomam yok. Alaylıyım yani. Dışarıda öğrendim. İşte bilgisayarı kendim çalışarak öğrendim. Hesap makinesi kullanmak bile büyük bir incelik. İşte ne bileyim %8’ini, işte ne bileyim KDV’sini falan filan. Hani herkes sadece toplama çıkarma olarak görebilir onu ama onu bile öğrenmek ya hakikaten önemli bir şey. Özellikle ticaret yapıyorsan yüzde hesapları, ıskonto hesapları, osu busu olsun. Şimdi programlarda otomatik var ama o kafayı çalıştırıyor işte. Şimdi daha şey katıyor insana,

birçok şey katıyor. Onun bile önemli olduğunu gördüm. Yani ben hep yaşarak öğrendim her şeyi. Satışı da, pazarlamayı da ondan sonra insan ilişkilerini de.

Bir kere çok zor. Şimdi sanayi bölgelerinde çalıştım. Şey çok zor nasıl diyeyim senin, tamam sana hani böyle kadınsın gibi davranıyorlar ama hani gibi derken şöyle, bazı şeylere girmemen gerekir gibi hani. Hani şöyle söyleyeyim. Mesela şu anda biz şey yapıyoruz, malzeme satıyoruz. Bunlar büyük koliler, küçük koliler işte ne bileyim koca koca bidonlar ne bileyim bir şeyler. E tabi ki şeyi beklemiyorlar senden. Kalkıp da onları taşıyıp müşterinin arabasına at veyahut da gelen malı indir falan gibi değil. Ama kendine göre bir dil geliştiriyorsun. Şu da var tabi, işinde erkekler daha böyle birazcık düz oldukları için kadınlar biraz daha zor aslına bakarsan hem avantajlı hem dezavantajlı. Mesela benim çalıştığım hemen hemen %90 hiç bayan olmadan tek bayan olarak ben yani çalışma arkadaşı olarak bir bayan olmadan. İşte atıyorum şu anda bile mesela bir şaşmaz oto sanayiye, orası daha da böyle zor bir yer. O bölgede mesela İvedik, işte Şaşmaz Oto Sanayi, Siteler hani bu eksende gitti. Tabi ki dediğim gibi hani öyle kaldırıp da ağır işler falan filan değil ama. Mesela o tip yerlerde şey işi, çay işi hep sana kalır bir kere. Ne olursa olsun çay işi hani mutfak işi diyeyim. Hani kimse içtiği bardağı da halende öyle öküzlere halen daha, mesela şimdi aile gibi oluyoruz birbirimizi şey yapmıyoruz. Tolere ediyorsun tabi birçok şeyi tolere etmek zorunda kalıyorsun. Ondan sonra hani evde içse oraya koysa karısı ile belki kavga edecek. Ama niye makineye koymuyorsun diyecek kadın belki. Ondan sonra ama sen olduğun zaman onu oraya içip koyabiliyor yani. Koyuyor yani hiç umurunda değil. Ondan sonra sen temizliyorsun. Arkandan şey yapıyor yani bir de bayanlar hakikaten daha dikkatli oluyorlar. E şimdi pandemi mandemi var. İki tane tuvalet var. Herkese bizim kullandığımız tuvaleti gösteriyor. Kavga ediyorum. Şey yapıyorum hani bunlar ufak şeyler ama şey konusunda da, iş konusunda da mesela hani bir erkek daha çok şeyi biliyor, daha çok şey yapıyor. Bazı noktalarda onlara bırakman lazım, rahat edersin. Yoksa hani bir erkeğin egosunu bilsen de bir kadın olarak kalkıp da işte yok o öyle olmaz, ha bunu söyleyeceksen bile. Ha bir kadına bunu hiç söyleyemezsin. İşte dezavantaj, avantaj bunlardır. Bir kadına kalkıp, onu hiçbir şekilde uyaramazsın. Yani uyarı bile değil yani eleştiri geçtim. Uyarı bile yapamazsın. Hani canım bak bu böyle olmaz söyle daha iyi olur ya da böyle bir şey. Hep böyle yani iş hayatı her zaman şey, yani bir yerde kadınlar da nasıl diyeyim eline bir şey geçirdiği zaman kurt olmuş. Kadın kadını daha çok eziyor. Bir şey söyleyeyim mi sana, bunu her zaman deneyimlemiştir ve kesinlikle de yanılmam. Ve aslına bakarsan iyi ki de erkeklerle çalışıyorum, tabi ki olumsuz şeyler yaşamadık mı, taciz yani taciz derken hani öyle şey değil ama patronun asılması veya bir müdürün asılması ne bileyim hani işte akşam ben bırakayım, bilmem neler. Ondan sonra bir iki kez öyle bir şey oldu patrandan geldi. Ondan sonra hani onlar da şey olmuştu. İstifamı verdim çıktım. Yani adam şimdi öyle bir şey yaptıktan sonra, geri çekilse bile ben mesela

rahat edip de devam edemem. Başka iş arayışlarına girerim. Nitekim de öyle yaptım yani. Bazı şeyleri tolere edemezsen. Yani bir erkek gibi bakamazsan, o gözle bakamazsan hep zorlanırsın. Hüngür hüngür ağlarsın. Ondan sonra ne derse ağlarsın.

Mesela çok sert patronlarım vardı. Huyunu suyunu çözeceksin. Öyle devam edeceksin yani başka yapacak bir şey yok. Bir de ben şanslıydım o anlamda. Ha bir de şu var. İlla şöyle olacak yok illa bu bu iş olacak burası olacak, ben buraya gidemem gelemem. Öyle bir şey demedim. Öyle bir yaklaşımım hiç olmadı. Hani insanlarla anlaştığım noktada bir oto tamirhanesinde bile çalıştım yani. Nasıl diyeyim. O kirin, yağın, pisliğin içinde. Ondan sonra hani kültür çalıştığım insanlar. Hani o işi yapan işte işçi dediğimiz, arabayı tamir eden şey yapan. Yani seviye eksinin eksinin eksisi. Tamam bir emek veriyorlar ama gerçekten bak insanlıktan da nasibini birçoğu almamış. Bakış açıları yok çünkü. Bu çok kötü, çok kötü. Yani iki lafı şey yapamazsınız. Senin suratına güler. Arkandan “oooo” yani. Arabasını sana mesela Şaşmaz’da buraya Etlik’e mesela o da atıyorum işte şeyde oturuyor İncirli’de oturuyor diyelim. Geçerken seni bırakıyor ondan sonra senin hakkında yani bu da bir taciz. Ondan sonra işte onun orası şöyle burası böyle yani işte sen şey diye düşünüyorsun bu ekmek ay ne kadar, işte. diye düşünüyorsun ne kadar yoruluyor. Ne kadar şey yapıyor. İşte bunun için şu kadar alıyor da bilmem ne. Yeri geliyor ben savunuyorum yemin ediyorum. Yani ben muhasebe genelde şeyi olduğum için. Sonra Allah belanızı versin ya diyorum. Yani erkeler için özellikle bunu söylüyorum. Hani öyle, avantajı da var dezavantajı da var. Ben şanslıyım, şansım yaver gitti hani olumsuzluklar olduğu noktada bırakıp başka bir iş bulabildim. Yani devam edebildim. Ha çok büyük paralara çalışmadım, şimdi şimdi birazcık işte, bu son yerimde daha farklı. Biraz da tabi işte şey oluyor. Hani deneyimin artınca sen de artık ona göre davranıyorsun, ona göre yaklaşıyorsun. Tanıyorsun iyi kötü, ona göre, nabza göre biraz şerbet veriyorsun. Yani biraz hoşgörü birazcık işte enerji katıyorsun bulunduğu ortama, böyle böyle gidiyor yani. Götürmek zorundasın.

Aynı bölgede çalışan bir kadın dahi olsa, o da onlar gibi, bakış açısı aynı oluyor. Yaklaşım aynı oluyor. Kadın dahi olsa. Mesela Siteler’de çalıştığım bir mobilya firmasında, bu değdim 2009-2010, ondan sonra orada yemek yapan bir kadın var. Kadın, çoluk var çocuğu var, eşi de çalışıyor. O da çalışıyor. Ya ne güzel gayet hoş. Geliyor yemek yapıyor, şey yapıyor. Kadın oranın hâkimi zannediyor kendisini. Şimdi bunu aşağıladığım için değil de gelip benim masama oturup, bilgisayarımı açıp, bilmem ne yapıp.. İşte erkekler de aynı böyle işte. Oturup gayet güzel oyun açıp ondan sonra şey yapabiliyor. Ve patronda diyor ki işte bizim diyor Ayşe hanıma dikkat et, o çok uyanıktır ondan sonra işte her şeye burnunu sokar. Yani mantık bu yani. Ondan sonra niye sokuyor ki hani diyorsun. Ondan sonra o cüreti hani yapamaz demiyorum tabi ki öğrenirse oturur

o da yapar yani, kapasitesi yok da demiyorum. Ama hani böyle bir şey nasıl adlandırayım onu. Her şeyi yaparım ben, istersem yaparım, yani her türlü şeyi delerim, girerim falan ondan sonra. Böyle yani işte, bakış açısı işte, o dediğimiz kültür, görgü, hani bunlar insanlarda oturmadağı zaman hiçbir şey de yerini bulmuyor yani. Ha ben de şey yaparak öğrenmedim ya da küçümsediğim için de söylemiyorum ama nasıl işte, ben yaptım, oldu şeyi var ya. O işte. Ha sonra sen mücadele ediyorsun, sen onu bile yani onu bile nerde durması gerektiğini sen kendin ilişki kur, kavga ederek olmaz bunlar. Yani veyahut da işte şey yaparak olmaz. Bakacaksın yapabiliyorsan, bir şekilde o şeyi, sınırı koyarak yapacaksın. Yapamıyorsan, hadi eyvallah, diyeceksin yani, böyle. Benim bakış açım bu.

Bir kere ticari etik, ahlak diye hiçbir şey kalmadı. Kesinlikle kalmadı. Böyle esnaf, çok, şöyle bir şey söyleyeyim, bir kere esnafa hani benim esnaf dediğim kesim, bir şekilde nemalanan. Bizim insanımızda şöyle bir şey var, şimdi belli bir mevkide, özellikle iktidarı, erki, gücü temsil eden ama kötü olsun ama iyi olsun, hani iyisini görmedik daha da, hani onu geçelim bir, iyiyi. Kötünün iyisi veyahut da kötü neyse onlara yakın olmak yani onlar için de bir güç. Böyle görüyorlar. Bu çok önemli bir şey, benim tespit ettiğim. Hani bu mesela ANAP döneminde de böyleydi. O zaman da papatyalara herkes böyle koşuyordu, gidiyordu, ne bileyim, şeylere, farklı, işte. Her iktidarın oluşturmuş olduğı bazı yapılar var işte. Onlara eklenmek, onların yakınında olmak, işte ne bileyim bir milletvekili ile bir arada olabilmek, ne bileyim bir bakana yakın olabilmek gibi gibi. Bunu gerçekten, hiçbir şey, hiçbir çıkarı, hiçbir fayda görmese bile bunu yaşıyor olabilmek çok önemli bir şey. Bu bir. İkincisi de birçoğı, birçok şeyinden faydalandı. Çünkü yeni para el değıştirdi, yeni zenginler. Şey bir de şöyle zenginler, çok görgüsüz, zevksiz... Mesela şey var, izledin mi bilmiyorum ama onu izlemeni tavsiye erdim sana, çok da şey spekülasyon da oldu o dizi hakkında. Netflix'te Başkadır, Başka Mı ney, işte. Tabi ki böyle bir şey de var da ben hani şey görüyorum, tabi ki birazcık şey kafam karışık tabi ki ama hani herkes tabi ki aynı bizim gibi düşünecek bizim gördüğümüz gibi algılayacak diyemem yani. Öyle bir şey demiyorum ama en azından belli şeylerde belli bir çizginin olması gerektiğini düşünüyorum. Mesela eğitimde, mesela ticarete, mesela gibi gibi. Yani bu ticaret de aynı şekilde. Mesela demin de onu dedim sana ticarete bir şey vardı bir etik, ahlak vardı. Kimse kimsenin müşterisine gidip de ben sana ondan daha aşağıya veririm. Bir kuruş için, on kuruş için on yıllık, yirmi yıllık müşterisini kaybeden firmalar. Ondan sonra vesaire vesaire yani.

Hem o var işte hem o erke yakın olmak var hem de ciddi fayda sağlamak var. Bununla birlikte çok ciddi fayda sağlamak var. Dolayısıyla da bir şey de var, tarikat örgütlenmesi gibi bir şey var. Herkesin mensup olduğı illaki bir şey var. Yani benim duyduğum, gördüğüm. Ondan sonra

kafasına sarık geçirip de işte Konya’da, Kayseri’de ticarethanesinin, asma kat yapıp da orada işte ayağında mesisi ile asası ile oturup da işte şey yapan tipler var. Ondan sonra hani artık bu yöne doğru evrilmiş vaziyette. Yani din, iman. Para şeklinde şu anda. Dolayısıyla da ondan tabi her kesim... Bir de şu mantık da çok tabi özellikle sanayi bölgelerinde bir işçiye para veriyorsan, onun etinden, sütünden yani her şeyinden faydalanırım. O, onun hakkı. Hak, hani geçmişte de bu vardı ama bu kadar değildi. Bu kadar değildi. Sabah 7 buçukta dükkân açıyorlar, 7’de dükkân açıyorlar. Pazar günleri de dükkân açıyorlar. Yani oralarda bir de ağı iş hani, her gün bir kamyon gelir, bir tır malı üç kişi. Bir koppit bile çağırıyorlar, beş liraya mesela. Artık o derece. Yani yediğinden, içtiğinden, her şeyinden. Yani ben şanslıyım, onu diyorum şu anda çalıştığım yerde öyle bir sıkıntı yok. Hani diğer çalışan arkadaşlarım için de.

Aslına bakarsan erkelerle o anlamda eşit pozisyonlardalar. Yani bir kadın da saat 7-8’e kadar tutuluyor bir erkek de 7-8’e kadar tutuluyor. Ve ortalama eski değilsen, yeniysen zaten asgari ücreti bile ancak ancak yani alabiliyorsun. Zaten şu dönemde bir de şey var, hani mültecilerin gelmesi ile birlikte sanayi bölgelerinde çoğu sigortasız, kaçak bir şekilde zaten onlar çalışıyor. Benim duyduğum mesela işte haftalık 300 lira gibi bir paraya... İlk başlarda daha da düşüktü bu şimdi 400-500’e falan çıkmışlar. Ondan sonra hiçbir şekilde sigorta yok, verirlerse bir öğle yemeği yani o şekilde. Yoksa şey olarak bir fark yok, etinden sütünden faydalanmak hani erkeğe de aynı kadına da aynı. Erkek çünkü ev geçindiren, ev reisi, aile reisi. Ne kadar da olsa 300 lira da olsa 500 lira da olsa daha fazla verirlerdi yani.

Hani genel olarak kurallara ben kendi çalıştığım yerde uyuyor, uyuluyor. Ama tabi ki bu yapılan şeyler hani devletin açıklamış olduğu, iktidarın açıklamış olduğu, genel işte yasaklamalar falan filan. Mesela hani şu çalışma saatlerinde son olarak bir değişiklik oldu ya, sabah işte 7’de açılıp da saat 4’te kapatılması gibi. Hani imalatçıların. Ondan sonra fakat bu da çok güzel bir şekilde delindi, anında isteyen iznini aldı açtı. Mesela şeyde de açılıyor, mesela yarın öbür gün açmak isteyen ATO’ya yazdığı zaman hemen iznini alıp açabiliyor iş yerini. Hani ne olduğu falan, çok öyle. ATO’ya kayıtlı olması yeterli, hani gerçekten imalat falan gibi bir şey yok. O tamamen şey oldu, esnedi. Hani işte kamuda uygulanıyorsa uygulanıyor, onda da zaten duyuyoruz şimdi çok şey.

Yok yani, öyle bir sosyal mesafedir vesairedir işte, iş yerlerinde. Tamam göstermelik dezenfektan bilmem ne falan filan. Ama şimdi bizim özellikle sanayi bölgelerinde çalıştığımız, mesela bize İstanbul’dan mal geliyor. O mal kaç kişiden geçiyor? Yükleyeni var oradan buraya Ankara içinde tekrar şeyi var, dağıtımı var. En az 2-3 hamal veyahut da yükleyici el değişiyor, bilmem ne yapıyor.

Faturayı getiriyor, onu yapıyor, bunu yapıyor. Ondan sonra geliyor bizim şeye. Bizimkiler alıyorlar, imzalıyor, kaşeyi basıyor. Ondan sonra adam tükürdü mü aksırdı mı, eli, el zaten yani pislik içinde. Yani bir, nasıl diyeyim sana, para zaten o para hayattaki en pis şey. Ona değdiği zaman, normalde de öyle hani sırf pandemi olması değil. O paraya değmek bile başlı başına bir şey. Dolayısıyla da hani ilk başlarda birazcık, herkes tabi kendinden korktuğu için uyar gibi oldu. Fakat işte, kapanmalar falan olunca ilk baştaki, acayip tedirgin oldular. Ve hemen yani açılış, şey yapsın hani böyle şeyler başladı. Yani 2.haftada zaten başlamıştı onlar. Ekonomi, biz ne yiyeceğiz, ne içeceğiz ondan sonra falan. Bakarsan da birçoğu zaten çok ciddi anlamda zengin. Hani hepsi de işte atıyorum 1 aylık 2 aylık kapanmayı çoğu rahatlıkla atlatabilirler. Fakat tabi ki öncelik kendi karları işte. Yirmi iken işte sadece bu süreç için değil aslında, zaten son 10 yıldır geriye gitme başlamıştı. Son 5 yıl da çok daha hızlı bir şekilde oldu. Özellikle 3 yıl diyeyim daha hızlı bir şekilde işte, gözle görülür hale geldi. Zaten ekonomik sıkıntı vardı. Şimdi sanayi esnafı pandemiye de hani böyle bunu yavaş yavaş yükler gibi oldu. Biraz hükümeti destekler gibi falan oldu. Dolayısıyla da çok fazla pandemi kimseyi ırgalamıyor, iş verenleri ırgalamıyor. İşçiler de mecbur çalışıyor, gidiyor, geliyor. E kapansa bu bana para ödemeyecek hani kapanma olsa, ödemeyecek. Ne yapacağız ya pandemiden ya şeyden artık bir yandan ne gelirse, diyor yani insanlar. E ben de aynı şekilde davranıyorum yani, yapacağımız çok bir şey yok. Kaldı ki biz gene, hani benim çalıştığım yerde gene daha fazla dikkat ediyoruz, daha fazla hani duyarlı en azından iş verenimiz daha duyarlı. Onun için kimsenin şey yaptığı yok çok hani kendi kendine. Ve çok da hastalanan oldu, aşırı derecede. Bazı ölenler de oldu, esnaftan. Hani yaşlılar falan. Ondan sonra çok ağır atlananlar oldu, hemen hemen yüzde 90'ı yaşadı bunu yani. Sanayi bölgeleri en azından Siteler için söylüyorum bunu. Herkes oldu, herkes, kovid oldular yani. Çoğu devam ediyor, çalışıyor. Adam geliyor, hasta hasta şeyini açıyor, dükkanını. Geliyor, geliyor işçinin de gelmesi gerektiğini şey yapıyor. Yani birçoğu öyle, açıyorlar, geliyorlar yani. Özellikle Konya, Kayseri, oralarda çok daha fazlasını duydum. Hani burada gene en azından adam kendisi gelmiyorsa da elemanı açıyor yani dükkânı. Öyle bir durum var. Geliyorlar, hatta suratına da söylüyor yani, ben diyor hastayım ama geldim ne yapayım, geleceğim diyor. Yani bunu bizzat bizim kendi pazarlamamız, işte Konya'ya, Kayseri'ye giden, hani biz şehir dışına da malzeme götürüyoruz. Konya'daki iki üç müşteriden hani bizzat kendisi duyarak bize anlattı.

Bir bekar ve çocuksuz olmak daha çok tercih edilen bir şey aslında. Çok daha iş verenlerin tercih ettiği bir şey. Çünkü ona sorun çıkaracak, hani izin mizin, gibi şeylere ihtiyaç olmayacak bir konumun oluyor. Bir nevi erkek gibi oluyorsun. Onun için, onlar için gayet bulunmaz iyi bir şey yani. Öteki taraftan şey diyorlardır yani hani evde kalmış, kız kurusu bilmem ne falan diye konuşuyorlardır tabi ki. Beni şey yapmıyor ama alakadar etmiyor. Şu anda benim koşulum böyle

olduğu için böyle. Tabi ki belli bir şeyin olması gerekiyor onlarda. Ha bir de şöyle bir şey var tabi ki ben hani birazcık daha farklıyım. Ben mesela şeyde mesela bayanlar, erkeklere ağabey diye hitap eder, küçük de olsa büyük de olsa. Kadın çalışanlar. Ağabey işte amca bilmem ne falan patronlarına, böyledir. Bende öyle bir şey yoktur. Ben herkese bey diye hitap ederim. Müşterilere de mesela ağabey mağabey falan filan derler. İşte ambarcı gelir, ambarcı bana abla der. Ondan sonra, ben ilk başladığım zamanlarda, sanayi bölgelerinde işte bey diyorum, işte hanıma hanım diyorum falan. Beni çok severler şeyde, camiada. Ama tabi ki hani kurduğun ilişki ile de alakalı, sana öyle davranmaları. Onlar da bana hanım derler yüzde doksan. Ama hani işte daha böyle şey olanlar abla mabla derler yani, çoğunluğu. Hani bir kısmı bana uyuyor, ayak uyduruyor. Hani böyle dilleri var, kendi içlerinde. Ben patronuma hala işte ..... bey derim. Hani çocukların yaşı küçük olduğu için ben onlara isimleri ile hitap ediyorum, bey demiyorum tabi. Ama müşterilere falan genelde bey diye hitap ederim. Önceleri çok tuhaflarına gidiyordu, kadınların bile tuhafına gidiyordu. Bazıları beni örnek alarak onlar da o şekilde konuşmaya, davranmaya başladılar mesela. Kadınlardan, çalışanlardan mesela. Özellikle kadınlarla çok şey yaparım ben, genelde muhasebe departmanında kadınlar çalışıyoruz. İşte farklı firmadakiler de. Hani onlarla işte Nurcuğum, Hilalciğim nasılsın, iyiyim. Ondan sonra iki muhabbet yaparız, ondan sonra işimize bakarız. Birbirimizin işini kolaylaştırırız. Onu birazcık benden de şey yaptılar. Hani bakarız hesaplar tutmuyor, bir şey oluyor. Dur ben bakayım, sen de bak. Mesela atıyorum ben fatura kesmesini unutmuşum, fişini kesmişim de işte ekstreyi incelerken. Bir erkek olsa belki onu sen fark edene kadar belki söylemez, tamam mı. Böyle ufak tefek dayanışmalarımız falan da oluyor. Ben işte 8 yıldır buradayım, şimdi bana alıştılar mesela. Hani öyle bey mey diye hitap etmelerime veya hanım diye. Hani bir de iyi kötü düzgün konuşuyorsun, düzgün hitap ediyorsun. Bazı noktada bana dış geçiremiyorlar gibi şeyler oluşmaya başladı hani zamanla. Öyle yani, yoksa ağabey, abla. Kadınlar da bu şekilde şey yapıyorlar, konuşuyorlar.

Ama o fark etmiyor işte. O ağabey sonra gelip onu şey yapabiliyor. (Gülüyor.) Anlatabiliyor muyum, flört falan edebiliyor yani. Onlar çok olur, onlar daha da çok olur. Yani o tip şeyler işte, ağabey mağabey ayağıyla çok duyduk mesela yani öyle. Birlikte sevgili olup da ikisi de evli mesela. Atıyorum böyle hikayeler çoktur sanayide. (Gülüyor.) Çok olur yani gizli gizli buluşmalar, öyle aşklar, yasak aşklar çok olur.

Yani ben yaşadıklarımın doğru bakıyorum. Tabi ki herkesin bir ideolojisi var tabi, inandığı bir şeyler var ama biz bazı şeyleri doğru anlamlandıramıyoruz. Yani yanlış anlam yüklüyoruz. O, bizim bence en büyük yanlışımız, diye düşünüyorum. Çok başka, hatta bireyselliğe kadar iner bu iş. Yani biz her şeyi illa bir bilinçle, bilinç yok ki adamda ya yani veya kadında. Yok ki öyle bir

şey. Yani sen öyle düşünüyorsun, öyle anlam. Öyle olsun olsun, olmalı. Hayır ama yaşananla gerçek yani pratik, pratik ile olması gereken. Zaten onu uyuşturamadığımız için bir noktaya gidemiyoruz. Öyle değil işte. O kadar basit ki onların baktığı şey, çok basit. İşçi dediğin adam, ya yemin ediyorum bak, iki bin. Gene Siteler’de bir albüm firması, 30 tane insan çalışıyor yukarda. Şu bildiğiniz eski albümler var ya, resimleri koyuyorsun da açıyorsun, ciltli böyle. Albüm yapıyorduk, orada da muhasebeciyim. Şimdi 30 tane gencecik, pırıl pırıl insanlar. Tabi hepsinin ayrı sıkıntıları var yani bekar 1-2 kişi vardı herhalde. Hepsi evli, ondan sonra kimisi kapalı, kimisi açık, kimisi şey. Şimdi bir gerçeklik var, senin aldığın para abi, asgari ücret işte. Ben şey yapıyorum, benim elimden geçiyor, biliyorum. Yani çocuk, evli, ikinci çocuğa hamile. Daha da yaşı desen ki 25 falan. De ki 30 de, 30 de ne olacak. Şimdi bu çocuğun maması mı, bezi mi, osu mu busu mu? Kafası da çalışıyor. Sen gidip araba alıyorsun ya, araba alıyorsun. Borca giriyorsun, kredi çekiyorsun. Ya bu işte. Bu işçi, halini bilmiyor ki adam, bilinçsiz, yok. Ona bir an önce sahip olmak istiyor. Onu almak istiyor ama ne olursa olsun, önemli değil yani. Onu alacak. Veyahut da telefon ya, asgari ücretle çalışan bir insan niçin iphone alır? Bilmiyor ki kendini. Şimdi evde sıkıntı var, eve para götüremiyor, edemiyor. Sevgili buluyor, dışarıda çok güzel flört ediyor, ohh. Gidiyor iki çay içiyor, kızın elini tutuyor, öpüyor. Ondan sonra, oh araba da var altında. Ama borç ama o. O gün geçti işte. Ooo, eve gidiyor, mis, karıcığım, canım yavrum, bitti. Eee, o evdeki hayat onu tatmin etmediği için zaten öteki tarafa şey yapıyor. Çünkü orası kolay, anladın mı? Gidiyor, arabayı alıyor, 2-3 gün sonra çarpıyor, hurda. Hadiii, e iş yerinden avans çekmiş, gitmiş kredi çekmiş. Ondan sonra da toz oluyor gidiyor ortadan. Ara ki işte Ahmet’i bulasın. Telefonları açmaz, işe gelmez. E, oğlum ne yaptın? Bir ay sonra çıkar gelir. İşte patron acırsa girer tekrar çalışır. İşte bu. Aralarında birbirleri ile sevgili olanlar, 30 kişi yukarda. O onunla kavga eder o onunla kavga eder. Çıkarsın yukarıya, ayırırsın. (Gülüyor.) Arada sen kötü olursun. Ya böyle.

Bir kere insanların, şu, yani bu çok uzun yıllar alır ve çok çok çok yani ta özel hayatlarına kadar gideceksin, yapacaksın. Yani çok zor ya. Yani bir genel bir destek hem ekonomik hem kültürel hem eğitimsel. Hakkını bile bilmiyor ki adam, hakkını bile bilmiyor. Veya hakkını bilse bile cesaret edip onun için şey yapamıyor. E niye bir fabrikada bir avuç insan çıkıyor da grev yapıyor da öbürleri oturuyor? Çünkü şey onlar için basit gelip geçecek, bak bunları da işten atacaklar, bunları da bilmem ne yapacaklar. Ee biz geri gideceğiz, devam edeceğiz. O, kaybetmek istemiyor, onların şu anki sahip olduğu şey onlar için yeterli. Olması gerektiği gibi hani daha fazlasını zaten şey yapmıyor. İstese zaten işte daha fazlası gidiyor iphone da alıyor, gidiyor ikinci el arabayı da alıyor ama Doğan ama Şahin fark etmez. Ona binecek o, yukarıda da işte sevgilisi var, orda iki göz şey yapacak, bilmem ne. Fink fink, tamam oldu, bitti işte. Bu kadar basit işte. Ben böyle gördüm, böyle düşünüyorum yani. Maalesef en büyük şeyimiz o, yanılgımız. Ben de ona çok

takıldım mesela. Adama diyorum ki ya, ben de duramam hani bazen, adama diyorum ki, çocuğu 2 yaşında. Oğlum diyorum içirme diyorum çocuğa kola içirme. 2 yaşındaki çocuk kola içmeyi nerden bilsin, sen verirsen içer, sen içiyorsan. Çikolata, çocuk yerinde zıp zıp durmuyor, hiperaktif, yediği şekerden şeyden. Düşün artık yani, o yaşta. Bunlar böyle şeyler. Yani yaşam pratiği ile şeyi aynı değil hayatın. Kadın da mutlu o da mutlu, gidip geliyorlar.

Valla iş dışında, iş aslında çok büyük zamanınızı alıyor, yorucu oluyor. Şimdi biraz hani yaş da ilerleyince öyle. Ama önceden mesela gezerdik, gezerdim yani. Hani arkadaş çevremizde bir iki liseden, birkaç önceki çalıştığım yerlerden arkadaşlarım. İşte bir iki çocukluk arkadaşım, sene de bir onlarla buluşuruz. Yani daha çok hani insanları böyle yüz yüze görmek en büyük şeyim. Birlikte ne bileyim birer bira içmek veya rakı içmek veya çay, kahvemizi içmek. Bir açık alanda oturmak. Mesela biz kışın sıcak şarap yapardık şeye, termosu. Botaniğe falan gidip orda işte, oturmak. Ne bileyim tiyatro. Mesela AST'ın kapanmasına o kadar üzgünüm, üzüldüm, anlatamam. Yani orası benim için çok da özel bir yer. Hem Ankara için, benim için de. Ondan sonra en kötü tiyatro sezonunda 1 sefer de olsa, AST'a giderdim ben. Diğer taraflardan ziyade, devlet tiyatrolarından ziyade AST'ı tercih ederdim. Ne bileyim işte bazen sinema olur. Canlı türkü dinlemeye çok giderdim mesela. Sakarya'nın eski halleri tabi ki şimdi öyle değil ama haftada, ayda bir 2 bira içip, 2 türkü dinleyip öyle eve geçerdim falan. Ne bileyim işte, onun dışında işte okumak beni çok rahatlatan bir şey. Kendimi iyi hissettiren bir şey. Günde 10 sayfa da olsa, öyle. Onun dışında hani sosyalleşmek, işte yakınımızı, eşimizi, dostumuzu görmek. Onlar önemli. Bir sinema, bir tiyatro, işte bir müzik. İşte Vişnelik'in konserlerine falan giderdik, ODTÜ'deki. En son Goran Bregoviç'e gitmiştim, kaç sene oldu, 5 sene mi oldu. O çok müthişti ya, çimlerde yayılıp, o çok hoştu, çok güzel bir şeydi. Onun dışında şehir gezmek, işte Kars'a gitmiştik, 2017'de. İstanbul'u gezmiştim 2018'de. En son yaptıklarımın bahsediyorum. İstanbul'u gezmiştik derken, 4 günde ancak işte Balat tarafını ancak gezdik. Agora meyhanesine gittik. Ezel Akay'ın işlettiği, çok hoş bir mekân. Tavsiye ederim, inşallah devam ederse şeyden sonra. Öğle rakısı içmeye gitmiştik, saat 2'e oturduk, kızlarla. Ha bir de müze gezmeyi ben çok severim. İşte onlarla takılıyorduk, başka da işte ne olsun.

Zaten .... (kardeşi) bütün zamanımın çoğunu onunla geçiriyorum. Şimdi tamamen birlikteyiz işte. Sabah ben gidiyorum, akşam geliyoruz. Rutinlerimiz var işte, sevdiği diziler var, onları seyrediyoruz, Haççık seyrediyoruz. (Gülüyor.) Orda bol miktarda kadın tipler var. Çok hoşuna gidiyor. Şimdi bana bir, bu okul işte biraz meşgale oldu. Akşamları ..... (kardeşi) uyuduktan sonra oturup 1-2 saat çalışmaya çalışıyorum. Başka da ne olsun.

Zor, zor. Çünkü birçok şey, mesela aslında zor değil de zorlaştırıyorlar, öyle söyleyeyim. Zorlaştırıyorlar, işte bu gene aynı şeyi söyleyeceğim. İşte bu alt kültür, kendini bilmeyen erkekler tamam mı ustası erkek olsun. Ya ben kendime öyle kızıyorum ki keşke diyorum tesisatçı falan olsaydım. Gerçekten, niye? Ya niye yok bir tane tesisatçı kadın, niye yok, daha güzel yapar. Daha düzgün yapar, kesinlikle bundan eminim. Ne bileyim niye kamyon şoförü kadınlar yok? Niye yok? Yani niye hep bir tarafa yığılmışız biz de? Hep bir şeye, bir şeye. Ya usta çağırıyorum, zaten dilinden anlamak bir dert ama bir erkekle daha iyi anlaşıyorlar onlar işte. Ya bir erkek olduğu zaman, adam bir şey yapıyor yani. Hani bu tip şeylerde ben zorluk yaşıyorum, onun dışında hani yapamayacağımız bir şey, işte etrafın bakış açısı. O zorlaştırıyor zaten. Yoksa bir kadın her şeyi yapabilir.

Baskı, baskı artık görüyoruz yani görüyoruz. Hani ben yıllardır Ankara'nın göbeğinde yaşıyoruz, 47 yaşındayım. Daha mini etek giyip de çıkamıyorum ya, niye çıkamıyorum? Ben çok severim mesela mini etek, şort. Yazın bile giyip çıkamıyorum yani. Kendi kendime de oluşturmuş olduğum bir şey yani, dışarıdan kaynaklı. Çıkamıyorum, hani Siteler'e mini etekle gittiğini düşün, sanayiye. (Gülüyor.) Gidebilir misin? Gidersen her şeyi göze alman lazım yani. Şener Şen'in filminde vardı ya şöyle, Müjde Ar'la. İstanbul'a geliyor ya hani her gelen anam, dedi. (Gülüyor.) O yani, anladın mı, kendini ortama göre ayarlamak zorunda kalıyorsun işte, o oluyor.

Dolaşamazsın, dolaşamazsın. Yani 2000 öncesi ben mini etekle şey yapardım, giyerdim yani. En azından kışın mesela muz çorap giyip şortumu giyerdim, atıyorum. Hani, rahat hareket edemiyorsun ki, o bakışlar, o şeyler. Bir kere hani o bakış açısının değişmesini isterim yani. Daha özgür olabilmeyi isterim. Hani ama tabi bir taraftan da şöyle bir şey var. Bir kadının doğasını da asla şey yapmamak lazım, atlamamak lazım. Hani evet, daha rahat yaşamayı isterim. Hani özgürlük anlamında, mesela mini eteğimi giymek isterim. Gelecek kaygısı olmadan hani maddi kaygı, veyahut da işte atıyorum çalışsam da bir ülkenin bir kadına bakabilmesi. Veyahut da işte ne bileyim çocuk, kadın. Onları aynı şeyde görüyorum. Onun dışında açıkçası şöyle söyleyeyim. Çok umudum yok da umutlarımızı artık şey yapmışız. Ne beklemek gerekiri bile sorguluyoruz. Çok düşünüyorum üzerinde, bekleyebilir miyim acaba gibi falan bir durum oluşmuş. Birazcık tabi son dönemin de etkisi var ama daha çok ekonomik anlamda çok önemli. O ekonomik kısım birazcık da şey yapıyor kadınları. Çok çok engelliyor. Biraz daha garantici olan kısma doğru bizleri yöneltiyor belki. Yani daha özgür olmak, daha hani kadın gibi yaşamak ya kadın olarak yaşamak yani erkeksileşmeden, olduğun gibi. Hani o, çok önemli bir şey bence.

Şöyle bir şey, tabi ki örgütlenmek çok önemli bir şey, çok çok önemli bir şey. Ama örgütlenmenin yanında en önemli şey de bunun nasıl hayata geçtiği. Yani şimdi feminizm denilen şeyden yani bir algı oluştu, olumsuz bir algısı var bunun. İnsanlarda hitap ettiğin yer çok, hani sokaklarda bağırıp maalesef hep ya darpa uğruyor ya şiddet görüyor. Ondan sonra geri çekiliniyor, işte ne bileyim şey de oluyor, sıkıntılar da yaşanıyor tabi ki. Ama bu örgütlenme şeye inebiliyor mu, gerçek yüzeyine inebiliyor mu? En önemli nokta bu. İnemiyor bence. Orda kalıyor. Nasıl, bizim gibiler sadece. Bir birbirimizi şey yapıyoruz. Hayır işte bu olmayacak. Bu olduğu zaman bu havada kalıyor. O zaman gerçeklikle hiçbir anlamı, hiçbir bağlantısı kalmıyor. Tabi ki ben duyuyorum bunu, bu örgütlenmeyi ben görüyorum ve benim gibiler görüyor. Ama o Ayşe bilmiyor bunu. Ve bildiği de şu, ne olduğu bilinmeyen ama kötü bir algısı olan bir şey. Böyle görüyor, o öyle biliyor. Diyorum ya, kendini bile bilmiyor ki. Bu gerçekten, eğitim, eğitim, eğitim...Eğitim derken de tabi ki yanlış bir şey değil. Yani insanlara neyin ne olduğunu, bu böyle, bu böyle, şu şöyle şu şöyle. Bu çok uzun bir yol, çok da zor bir yol. Hani, şurada işte birlikte çalışıyoruz ya, adama, kadına her neyse bir şey söylüyorsun. Onu bile ya, onu, iyi bir şey söylüyorsun. Yani kendi faydasına olacak bir şey söylüyorsun. Ama nasıl bir kafaysa gidip tamamen, sen onu dememişsin sanki, gidip başını belaya sokacak şeyi yapıyor. Devam ediyor ona. Ya bu böyle, bu gerçekliği bizim kesinlikle ve kesinlikle anlamamız lazım. Ve bu her geçen gün, o aradaki mesafe, o kopuş, kopuşa doğru gidiyor artık. Yani ben açık ve objektif bakmaya çalışıyorum. Yani hepimizin birtakım düşünceleri var, yaklaşımları var. Ama herhangi birisine sor ya, feminizm de, suratına güler ya güler yani. Ha, ha, ne diyon, sanki geyik muhabbeti yapıyorsun. Böyle, bakış açısı bu. Şimdi büyük çoğunluk, artık, nasıl diyeyim, sistemli bir artık köy enstitüleri mi kurulur, nasıl olur? Bu çok uzun bir yol. Hani bu aradaki o kopuşu kapatmak çok çok zaman çok... Ve biz de şey oluyoruz artık, işe yaramaz, o daha doğrusunu biliyor çünkü, onun bakış açısı o. Onun yaptığı doğru. Sen, bilgili olmak, bunların kıymeti yok çünkü. Hiçbir kıymeti yok. Buna bak kalıbımı basarım, hiçbir kıymeti yok, o bilginin, emeğin. Kendi emeğini de öyle görüyor çünkü. Hiçbir kıymeti yok. Onun için hani benim gördüğüm örgütlenme... O gezi olaylarında neler konuştular biliyor musun? Yani sanki hükümet bunların kafasında. Kafasını işgal etmiş ya, öyle yani. Bu konularda öyle yani. Bir şeyi sorgulayayım bir şeyi şey yapayım, merak edeyim, bilgi alayım. Hiç öyle bir kaygı yok, hele ki gençler. Off gençler daha da kötü. Yani 20 yaş, 25 yaş, 28 yaş daha da kötü. Gençlik kesim daha da kötü çünkü genç o kesimde önce yok, tamamen bunlar var. Onları yıkmak çok daha zor, yani senin hiçbir şekilde kıymetin dahi yok. Hiç, hiç ya maalesef...Çünkü bu adam 8 yaşındayken, bu insanlar bunların hayatına girmiş, bak 28 yaşında. Ondan sonra başka şeyi falan, geçmişini bilmiyor. Sadece devlet adamı olarak bunları biliyor, anladın mı?